Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. ii. post q[ua]rtam d[omi]nicam aduent[us].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Visual Library

affirmādo. Dixerūt em̄. Et q̄s es: vt re-
ſpōſum dem⁹ his q̄ miſerūt nos: Quid di-
cis de teipſo: Ait. Ego vox cla. i. deſ. pa.
vi. d. ſic̄ dr̄ Eſa. ꝓpha. Origē. Dixit ioan-
nes ſe eē vocē nō clamantē: ſʒ clamātꝫ in
deſto: ei⁹. ſ. q̄ clamabat Si q̄s ſitit veniat
ad me ⁊ bibat. Alij q̄dē ꝓphe fuerūt vt ſo
nus: ſed ioānes vt vox ꝓhi. Nā illi ō remo-
tis: iſte de ꝓpinq̄ chr̄m p̄dicauit ⁊ idicauit
di. Ecce agn⁹ dei. Appet aūt Joānis hūi-
litas ex eo ꝙ ſe vocē dixit. Vox em̄ modi-
cē ſtabilitatꝫ eſt ⁊ ꝑmanētie. q. d. Ego ſū
modicū q̄d vēti. Spūal'r ꝑ Joānē intelli-
git q̄libet pctōꝛ q̄ p̄uenit ſpūalē chr̄i aduē-
tū. Et pōt dici vox clamātꝫ in deſto. ſ. p̄-
ſentꝫ vite Dirigite viā dn̄i o vos pctōꝛes
Hec aūt via tripl'r eſt dirigēda. Prio tu-
moꝛē ſupbie de coꝛde amouēdo vt ſit via
plana. Greg. Illā quā nō inuenit hūilem
veritas mētē fugit. Scd̄o ſpinas auaricie
extirpādo. Gre. Profecto diuitie ſpine ſūt
q̄ꝛ cogitationū ſuaꝝ aculeis mentē pūgūt.
Tertio lutū luxurie eijciēdo ſe emūdan-
do. Gal'. v. Qui chr̄i ſunt carnē ſuā cruci-
fixerūt cū vicijs ⁊ cōcupiſcētijs. Tertio
cōꝑando. ſ. ad chr̄m. Interrogauerūt em̄
eū dicētes. Quid ḡ baptizas ſi tu non es
chr̄s: neq̄ꝫ helias: neq̄ꝫ ꝓpha: Rn̄dit Joā-
nes. Ego baptizo i aq̄. ſ. ꝑpatiue coꝛpora
tm̄ abluēdo: ad ſignificādū illū q̄ vētur⁹ ē
baptizās i ſpūſcō: aīas ſcīficādo. Jō ſub-
dit. Medi⁹ autē veſtꝝ ſtetit. i. pn̄s ē inter
vos quē p̄dico: q̄. ſ. baptizabit in ſpūſctō.
ideo baptiſm⁹ me⁹ ſolū eſt vmbꝛa ⁊ figu-
ra baptiſmi ſui. Theo. Medi⁹ phariſeoꝝ
extitit volēs illos ꝯiūgere deo: ſʒ ipi neſci-
ebāt eū. Sequit'. Ipſe ē q̄ p⁹ me vētur⁹ ē:
q̄ an̄ me fact⁹ eſt. Greg. Poſt me venit q̄a
poſtmodū nat⁹. An̄ aūt me fact⁹ ē q̄ꝛ mi-
hi p̄lat⁹. Sequit'. Cui⁹ n̄ ſū egō dign⁹ vt
ſoluā coꝛrigiā calciamti ei⁹. Chryſ. Intā-
tū eſt an̄ me vt ego neq̄ꝫ i vltimis miſtro-
rū ei⁹ vocari ſum dign⁹. Greg. Incarnat⁹
dn̄s veniēs q̄ſi calciat⁹ appuit q̄ in diuita-
te ſua moꝛticina nr̄e coꝛruptiōis aſſūpſit.
Coꝛrigia igit' calciamēti eſt ligatura my-
ſterij. Joānes ḡ ſoluere coꝛrigiā calciamē-
ti nō valet. q̄ꝛ incarnationis myſteriū nec
ipe inueſtigare ſufficit. Patet igit' ioānis
hūilitas. Studeam⁹ igit' ad ei⁹ exēplū hu-
miliari vt mereamur cū eo exaltari. Exē-
plū legit'. Cū q̄dā hō diu laboꝛaret i extre-
mis: tandē rapt⁹ putabat' eē moꝛtu⁹: q̄ p⁹
aliq̄d tp̄is ſpaciū reuerſus mltum flebat.
Interrogat⁹ q̄re fleret ⁊ q̄d vidiſſet: di. Vi-
di ꝙ de⁹ ſpecial'r diligit hūiles ⁊ magnaꝫ
cōplacentiā habet in opib⁹ eoꝝ. Fleui ḡ ꝑ
gaudio: q̄ꝛ qō in dei ſeruitio feci/totū cum
hūilitate feci q̄re de⁹ multum acceptauit.
Sicut em̄ ſupbia initiū ē oīs mali: ſic hūi-
litas fundamtū oīs boni. Quicūq̄ꝫ ḡ vult
ſaluari debet audire chr̄m d. Mat. xj. Di-
ſcite a me q̄ꝛ mitꝫ ſum ⁊ hūilis coꝛde.

Pro tertio. Aud. ⁊c̄. Notate ḡ ſi cū
Joāne vultꝫ exaltari/ſtudeatis cum
ioāne hūiliari. Jura dicunt. De ſilib⁹ ſile
debet eē iudiciū. de elec. c. dudū. C. ad. l.
falcidiā. l. vl. Si dixerit vobis ſapiens ali-
q̄d/credenduꝫ eſt: Si tenuerꝫ viā hāc al-
tioꝛē in latere montis abſq̄ꝫ dubio turpit'
coꝛrues. ſic em̄ ꝯtingit oīb⁹ illac trāſeūtib⁹
Si vo tenuerꝫ viā hāc baſſioꝛē: ſecur⁹ ice-
des: et i fine multū honoꝛē hēbis. Credo
ꝙ viā inferioꝛē eligeretis ⁊c̄. Expone ⁊c̄.
Notando illud Bern̄. Feſtinemus ad lo-
cum tutioꝛem.

Feria. ij. poſt q̄rtam dn̄icam aduent⁹.

Hora eſt iam

⁊c̄. Modeſtia vr̄a nota ſit oi-
bus hoib⁹. Phil'. iiij. Surga-
tis a ſomno: vt modeſtia vr̄a no. ⁊c̄. Ubi
ſunt tria notanda.

Sanctitas cōuerſationis.
Claritas exemplationis
Et puritas intentionis.

De p̄mo. j. Pe. iij. Eſtote modeſti: hūi-
les: nō reddentes malū ꝓ malo. De ſcd̄o
Luc. xij. Sint lucerne ardētes in manib⁹
vr̄is. De tertio Mat. v. Videāt opa ve-
ſtra ⁊ glo. pa. ve. q̄ in cel' ē. Greg. Per hoc
qō agimus/laudes exteri⁹ nō q̄ramus.

Hora eſt iam ⁊c̄.

Pro p̄mo. An actio mala ꝑ quā ſop-
tur hō ſit a deo: Q, nō. Oīs actio q̄
eſt a bona volūtate vt opans ꝑ charitateꝫ
eſt bona. oīs actio q̄ eſt a deo ē hmōi. igit'
Cōtra Oīs entitas ē a deo. igit'. Rn̄det
Bona. in. ij. di. xxxvij. Opꝫ ter p̄intelligere
q̄ttuoꝛ ꝓpōnes tanq̄ꝫ infallibiles. Prima.

Oē qd̄ dicit poſitionē aliquam eſt a deo. Scḋa. oē qd̄ d̄r ordinē aliquem inq̄ntum hmōi eſt a deo. Tertia. null⁹ defect⁹ inq̄ntū hmōi eſt a deo. hoc em̄ repugn̄t diuīe potētie. Quarta. nullū inordinatū inq̄ntum hmōi eſt a deo. q2 h̄ repugnat diuīe ſapie ¶ Ad q̄ſitū r̄ndet mgr̄ in lr̄a ſm̄ diuerſas opiniones q̄ adeo fuerūt magnoꝝ viroꝝ et adeo rōnales ꝙ mgr̄ nō auſus fuerit diffinire q̄ eaꝝ mag̃ ꝯtineat ṽitatē. Attn̄ q2 ꝑ diſcuſſionē multa dubia ducunt̄ ad manifeſtationē: Nūc cōit̄ tenet̄ ꝙ illa opinio verior eſt que d̄r ꝙ oīs actio ſiue ſubſtrata pctō ſiue n̄: ſm̄ id qd̄ ē actio / eſt a deo: nec imerito. oportet em̄ illō ponere ſi pēſetur eminētia diuīe potētie ꝛ idigētia creature Qr em̄ de⁹ ē cā ꝑordinatiſſima rōne iſluentie in cauſas ſcḋas: nullū eſt ens q̄ntūcūq3 ꝑuū qd̄ ꝓcedat a cā creata niſi cooperāte diuia potētia. Cū aūt d̄r ꝙ oīs actio q̄ eſt a bona volūtate vt eſt oꝑans ꝑ charitatē / eſt bona. Hoc eſt veꝝ de oꝑatione oꝑante q̄ eſt act⁹ ipſi⁹ volūtat3 vt velle. et ſic nō habet inſtantia3 in deo. q2 velle dei de⁹ eſt ſed n̄ eſt vera de oꝑe oꝑato ꝙ tale ſit bonū bonitate cōpleta ꝛ meritoria: ſed ſufficit ꝙ ſit bonū bonitate nature: ſic oꝑa dei ſunt bona bonitate nature. Hec Bona. ¶ Pro fundamēto Nō eſt dubiū quin de⁹ ſit cauſa principalis cuiuſcūq3 realitat3 Phs li. de cauſ. Prima cā pl⁹ influit i effectū q̄3 q̄cūq3 cā ſcḋa. nō tn̄ eſt cā malicie cū ſit ſūme bon⁹. Ad qd̄ trahi ꝑt illō Horacij in ſer. Nil faciet ſceleris pia dextra. Cū ḡ q̄rit̄ An actio ꝛc̄. Dic r̄n̄. vt ſ. Et q̄ ꝯclude ꝙ ſolliciti eē debem⁹ nr̄am volūtatē diuīe volūtati ꝯformare q̄ eſt regl̄a nr̄a Ideo ꝯueniēter orabat Ps̄. Doce me facere vo. t. q2 de⁹ m̄ es tu. Nam q̄ncūq3 ab hac regl̄a deuiam⁹: i nihilū decidim⁹. Jō Ps̄. in ꝑſona pctōris. Ad nihilū redact⁹ ſū ꝛ neſciui. Audite pctōres ꝛc̄. Attēdite Nō poteſt3 ſaluari niſi ꝑ oīa conformetis vos diuīe volūtati: ſuis p̄cept3 ꝑ oīa obediēdo. ¶ Figura Gen̄ vij. Noe fec oīa q̄ p̄cepit ei de⁹ ꝛ ſic ſaluatus eſt tpe diluuij. Spūalr̄ Noe eſt q̄libet ver⁹ obediēs in q̄ requieſcit de⁹. ꝛ ſoli tales ſaluant̄. Mat. xix Si vis ad vitā ingredi ſerua mādata.

PRo ſcḋo. Supra diximus de duab3 ꝑmis cauſis ꝛc̄. Nunc de tertia. ſ. de nr̄e ꝓmotionis vtilitate. Per aduentū em̄ dn̄i ꝓmouet̄ gen9 hūanum p̄cipue ad triplex bonum

¶ Primo ad bonū honoris ſublimioris
¶ Scḋo ad bonū ṽtut3 ꝑfectioris.
¶ Tertio ad bonū ſalut3 ꝛ gl̄ie amplioꝝ.

Prio ad bonū honoris ſublimioris. Ber. in ſer. Si modū veniēdi cogito: exaltationē agnoſco hūane ꝯditiōis. Mirabilr̄ em̄ exaltata eſt hūana natura in hoc ꝙ ſic ē ꝑſonaliter vnita diuitati. Jō Leo papa in ſer. d̄ nat. dn̄i. Agnoſce o chr̄iane dignitatē tuā ꝛ diuīe ꝯſors nature fact⁹ noli i veterē pcti vilitatē tua degeneri cōuerſatōe redire. ¶ Scḋo ad bonū ṽtut3 ꝑfectioris qd̄ maxime declarādū eſt in trib3 ṽtutib3 theologicalib3. Prio q̄ntū ad fidē q̄ maxime ꝑ h̄ certificat̄ ꝙ hō deo loquēti credit. Aug. xj. de ci. di. Vt hō fidēti⁹ amblaret ad ṽitatē: ipſa ṽitas dei fili⁹ hoīe aſſūpto cōſtituit atq3 fūdauit fidē. Scḋo q̄ntū ad ſpem q̄ ꝑ h̄ maxie roborat̄. Aug⁹. xiij. de trini. Nihil tā neceſſariū fuit ad erigenda3 ſpē nr̄am q̄3 vt demōſtraret̄ nob̄ q̄ntū nos diligat de⁹. Quid aūt hui⁹ rei idiciū manifeſti⁹ q̄3 ꝙ dei fili⁹ nr̄e nature dignat⁹ eſt inire ꝯſortiū. Tertio q̄ntū ad charitatem q̄ maxie ꝑ h̄ roborat̄. Aug⁹. de rudib3 cathezizādis. Que maior cauſa aduēt⁹ dn̄i q̄3 vt oſtenderet dilectionē ſuā in nob̄. Et poſtea ſubdit. Si amare pigebat: ſaltē redamare nō pigeat. j. Joā. iiij. In hoc apparuit charitas dei qm̄ filiū ſuū miſit in mūdū vt viuam⁹ ꝑ eū. In h̄ aūt eſt charitas nō q̄ſi nos dilexerim⁹ deū. ſed qm̄ ipſe ꝑor dilexit nos. ¶ Tertio ad bonū ſalut3 ꝛ gl̄ie amplioꝝ. Et hoc em̄ plurib3 modis btificat̄ hō. ſ. in viſione diuinitat3 ꝛ hūanitat3 chr̄i. Nec dubium quin ſit beatitudo magna videre hūanitatē ſic deitati cōiunctam. Aug⁹. ſuꝑ illud Joan. Ingredietur ꝛ egrediet̄ ꝛc̄. Joan. x. Propterea deus fact⁹ eſt hō vt totum hominē in ſe beatificaret. O miſeri quos impedit mūdus a contemplatione tante dulcedinis diuinoꝝ beneficioꝝ. Legit̄ ꝙ virgo quedam habitu ſecular3 ſed vita religioſa valde ieiunijs et obſecrationibus vacans: mente ſepiſſime excedebat ita vt celi ſecreta et regem regum cum celi ciuibus frequenter videret. In quadam igitur ſolennitate

epiphanie cũ intereſſet matutinis chriſtũ
infantẽ pãnis iuolutũ ⁊ in pſepe poſitũ vi
dit. Et circa illũ thronũ aureũ ad ſilitudi/
nẽ iridis. Eratq̧ ex vtraq̧ pte multitudo
angeloꝝ eũ adorantiũ ⁊ oculoꝝ ſuoꝝ aci/
es in illũ ideclinabiliter figentiũ. Nec mi/
rũ. Ipſe eſt em̃ ſpẽoſus forma p̄ fi. ho. In
quẽ teſte aplo deſiderãt angeli pſpicere.
Bern̄. Plenũ prorſus ois ſuauitatis vide/
re hoiem hois ↄditorẽ.

P Ro tertio. Audiſtis ⁊c̃. Forte gl'iarꝭ
i b o pctõr dicẽdo q̧ ↄi filꝰ iã tibi adq̄
ſiuit hereditatẽ celeſtẽ. Sʒ nota q̧ lex ↄt.
ff. de adq̄rendo reruʒ dñio. l. res empta ab
aliq̄ q̄ȝdiu manet penes venditorẽ in peri
culo eꝰ ẽ. Ex. xxiij. q. iiij. Nabuchodonoſor.
Vaſis ire nũq̧ daret dñs iteritũ ſi nõ ſpõ
taneũ inueniret. h̃re hõ pctm̃ ꝓpt qꝺ vicꝫ
eſt cã volũtaria in amiſſiõe hereditatis ce
leſtis. Forma parabolã ſiue caſum iuxta le
gẽ ↄ re empta quã venditã nõduʒ tradidit
emptori. iõ in piculo venditoris ẽ. Expone
⁊c̃. Notãdo illud j. Coꝝ. vj. Empti enim
eſtis pcio magno. Sʒ pſ. di. Aĩa mea in
manibꝫ meis ſemp. Si ḡ perit in manibꝰ
vr̃is/ad periculũ erit vr̃e dãnationis. Nã
vt habet Matt. xxv. Ibunt impij in ſup
pliciũ eternum.

¶ Feria. iij. poſt. iiij. dñicam aduentus

H Ora eſt iam

⁊c̃. Dominꝰ ꝓpe eſt Phil. iiij.
Quia dñs ꝓpe ẽ iõ hora eſt ⁊c̃.
vt eũ reuerent' ſuſcipiamꝰ. Et ãt ꝓpe tribꝫ
modis. Generaliter/ſpecialit'/ſingularit'.
Primo generalit' oibꝫ creaturis ꝓpe ẽ p eẽn
tiã pn̄tiã ⁊ potentiã. Act. xvij. In ipſo em̃
viuimꝰ mouemur ⁊ ſumꝰ. Scd̃o ſpecialit'
iuſtis ꝓpe ẽ p grãm Apoc. xxj. Ecce taber
naculũ dei cũ hoibꝫ ⁊ habitabit cum eis.
Tertio ſingularit' ꝓpe ẽ hoibꝫ p hũanitatis
aſſumptionẽ. Pſ. Dñs virtutũ nobiſcũ ⁊c̃.
¶ Hora eſt ⁊c̃.

P Ro pmo. An ſomnꝰ pcti formalr' di
ci poſſit priuatio boni nature. Q, ſic.
Lu. x. Plagis impoſitis ⁊c̃. Gloſa. Pctm̃
vulnerat i naturalibꝫ qꝺ nõ eẽt veꝝ ſi nihil
auferat a pfectione nature. Contra ſi ſic
pctã nõ differrent ſpecie. qꝛ eẽnt pͥuatiões
eiuſdẽ boni. ¶ Rñdet Sco. in. ij. diſ. xxv. re
citãs pmo opinionẽ Bonauẽ. d i. q̧ pctm̃ ẽ
pͥuatio illiꝰ boni in q̄ ẽ qꝛ illi nocet/qꝛ ſm
Aug. li. xij. ↄ ci. dei. Malũ illud bonũ cor/
rũpit cui nocet: ſʒ nõ nocet niſi illi in q̄ eſt.
Sʒ h' reprobat Sco. qꝛ cũ illꝺ bonuʒ in q̄
eſt ſit finitũ/p ablationẽ alicuiꝰ finiti boni
ab eo aliq̄tiens facta formalr' poſſet ↄſu/
mi. Ad Aug. ãt rñdet q̧ nocet illi in alio nõ
in ſe ab eo auferendo aliquã pfectionẽ ſibi
ↄuenientẽ. ¶ Ad arg. ãt ↄm q̧ q̄ vulnerat'
nullã ptẽ ſui amittit ſʒ ↄtinuitas ſoluit' ex
p h' res dat' minꝰ habil' ad opatões ſuas.
Natura igit' integra manẽs ſm Diony. ↄ
di. no. vulnerat' qñ fit ĩhabil' ad vſũ rectũ
qꝺ fit p crebrã carentiã rectitudis actual'.
Hec Sco. ¶ Pro fundamẽto inũerabilia
icõmoda veniũt ex pctõ. iõ ſũme eſt fugiẽ
dũ Arrige. Virtutẽ pete ſʒ viciũ fuge: qꝺ
ſit honeſtũ q̄re qꝺ vtile: qꝺ turpe fugando
fuga. Et Señ. ad Lucil. Proijce vicia que
cor tuũ laniãt q̄ ſi aliter extrahi neq̄rẽt cor
ipm̃ cũ illis euellẽdũ erat. Vide ḡ q̄ȝtum
inficiũt vicia naturã hũanaʒ. Sʒ q̄ſtio eſt
An pctm̃ formalr' ⁊c̃. Dic rñ. vt ſ. Ex q̄
ↄclude q̄ȝ deteſtãdũ ſit pctm̃ qꝺ ſic naturã
ipam inhabilẽ reddit ad bonũ. O q̄ȝ durũ
ſuſtinebũt a iudice ſũme opprobriũ q̄ natu
rã rõnalẽ a deo ſibi datã ſic inficiũt. Bern̄.
Ve mihi ſi talẽtũ mihi traditũ negligent'
ſeruauero/pcioſo ſanguie agni icõtaminati
magis appciatũ. Audite miſeri pctõres q̄
ꝓpriã aiaʒ inficitis imo interficitis/auari/ lu
xurioſi ⁊c̃. Vere magna fatuitas ſeipm̃ ꝓ
prio gladio. i. ꝓpria volũtate vulnerare de/
bilitare ⁊ morbidũ reddere. Recte figurat'
pctõr per illũ q̄ deſcẽdebat ab hierl'm i hie
richo q̄ incidit i latrones q̄ expo. eũ ⁊ pla.
impo. abierũt ſemiuiuo relicto. Lu. x. Ex/
pone ⁊c̃. Amb. li. de offi. Que pena grauior
q̄ȝ vulnus ↄſcie. Iſiꝺ. li. de ſum. bo. Nulla
grauior pena q̄ȝ mala ↄſciẽtia

P Ro ſecundo dicas ↄ ſancto Thoma
aplo vel alia die quo feſtum occurret
de quo ſunt tria contemplanda. Primũ ẽ
ſubiectiue obeditionis promptitudo. Se
cunduʒ eſt charitatiue affectionis magni/
tudo. Tertium eſt honorificatiue conde/
ſcenſionis celſitudo. Vide alibi ſcʒ in alio
volumine. in loco ſuo.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN